

รายวิชาปฏิบัติการชีววิทยา 2

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

รหัสวิชา (ชื่อวิชาภาษาไทย) ปฏิบัติการชีววิทยา 2
(ชื่อวิชาภาษาอังกฤษ) Biology Laboratory 2

2. จำนวนหน่วยกิต

1 หน่วยกิต (0-3-2)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

3.1 หลักสูตร

วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาชีววิทยา

3.2 ประเภทของรายวิชา

รายวิชาเฉพาะ

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

4.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

นางสาวอนัญญา ทองสีมา

4.2 อาจารย์ผู้สอน

นางสาวอนัญญา ทองสีมา

นางสาวธีรารัตน์ แซ่มชัยพร

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 2 /ชั้นปีที่ 1

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

8. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

28 ตุลาคม 2556

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติการเรื่อง เมแทบอลิซึม การแลกเปลี่ยนสาร เอนไซม์ การสังเคราะห์ด้วยแสง การหายใจระดับเซลล์ การขนส่งและการคายน้ำ สมดุลภายในเซลล์ การทำงานของระบบต่าง ๆ พันธุศาสตร์ พฤติกรรมและการปรับตัว สิ่งมีชีวิตกับสภาวะแวดล้อม การจัดการ

ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและรู้จักใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติการ พร้อมทั้งสามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้ นักศึกษามีทักษะในการใช้เครื่องมือและเทคนิคทางชีววิทยาได้ถูกต้อง

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติการเรื่อง เมแทบอลิซึม การแลกเปลี่ยนสาร เอนไซม์ การสังเคราะห์ด้วยแสง การหายใจระดับเซลล์ การขนส่งและการคายน้ำ สมดุลภายในเซลล์ การทำงานของระบบต่าง ๆ พันธุศาสตร์ พฤติกรรมและการปรับตัว สิ่งมีชีวิตกับสภาวะแวดล้อม การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
-	สอนเสริมตามความต้องการของนักศึกษาเฉพาะราย	ปฏิบัติการ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	การศึกษาด้วยตนเอง 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความต้องการ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

นักศึกษาต้องมีวินัย มีความตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับขององค์กรและสังคม มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต และเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสามารถทำงานเป็นทีม

1.2 วิธีการสอน

1. ปลูกฝังให้นักศึกษามีระเบียบวินัย โดยเน้นการเข้าชั้นเรียนให้ตรงเวลา ตลอดจนการแต่งกายที่เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย
2. ปลูกฝังให้นักศึกษามีความรับผิดชอบโดยการทำงานกลุ่ม

3. ปลุกฝังให้นักศึกษามีความซื่อสัตย์
4. อาจารย์ผู้สอนสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการสอนทุกรายวิชา
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

1.3 วิธีการประเมินผล

1. ประเมินจากการตรงเวลาของนักศึกษาในการเข้าชั้นเรียน การส่งงานตามกำหนดระยะเวลาที่มอบหมาย และการแต่งกายที่ตรงตามระเบียบของมหาวิทยาลัย
2. ประเมินผลความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม
3. ประเมินความซื่อสัตย์จากการไม่ทุจริตในการสอบ การรายงานผลการปฏิบัติการทดลอง และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย
4. สังเกตพฤติกรรมกรรมกรมีประโยชน์ต่อส่วนรวม

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

นักศึกษาต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ศึกษา สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจและอธิบายความต้องการทางชีววิทยา รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา สามารถติดตามความก้าวหน้าทางชีววิทยา รวมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งสามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 วิธีการสอน

ใช้การเรียนการสอนโดยเน้นให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง พร้อมทั้งค้นคว้า ซักถาม และอภิปรายผลการทดลองให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในแต่ละบทเรียน

2.3 วิธีการประเมินผล

- รายงานผลการทดลองหรือแบบฝึกหัดของแต่ละปฏิบัติการ
- สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นหลักการและกระบวนการทดลอง
- ประเมินจากการนำเสนอผลการค้นคว้าข้อมูล หรือกรณีศึกษา

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

นักศึกษาต้องคิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์กับการแก้ไขปัญหาทางชีววิทยาได้อย่างเหมาะสม

3.2 วิธีการสอน

ให้นักศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อที่กำหนด แล้วนำมาเขียนรายงานการทดลองหรือตอบคำถามจากแบบฝึกหัด

3.3 วิธีการประเมินผล

- สอบปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์ผลการทดลอง
- วัดผลจากรายงานผลการทดลองหรือแบบฝึกหัดของแต่ละปฏิบัติการ
- สังเกตพฤติกรรมกรรมกรแก้ไขปัญหา

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

นักศึกษาสามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศกับกลุ่มคนหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบต่องานในกลุ่ม

4.2 วิธีการสอน

- แบ่งกลุ่มเพื่อทำปฏิบัติการ
- อภิปรายผลการทดลองหน้าชั้นเรียน

4.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินจากพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม
- ประเมินจากผลการทดลอง

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

นักศึกษาต้องมีทักษะในการใช้เครื่องมือ และการคำนวณค่าที่จำเป็นในการทำงานด้านชีววิทยา สามารถแนะนำประเด็นการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักการทางชีววิทยา สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปากเปล่าและการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม และสามารถสื่อสารสารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม

5.2 วิธีการสอน

- ให้นักศึกษาทำปฏิบัติการแล้วเขียนผลการทดลอง

5.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินจากรายงานการทดลอง

หมวดที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้สอนและการประเมินผลการเรียนรู้

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนคาบ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ภาระงาน/ผลงาน/ชิ้นงาน	การประเมินผล การเรียนรู้
1	เมแทบอลิซึม	3	- บรรยาย - ปฏิบัติการ	- ตำราหลัก - Power point -ชุดการทดลอง เรื่อง เมแทบอลิซึม	- รายงานผล การปฏิบัติงาน	- การตรวจ รายงานผล การทดลอง
2	การแลกเปลี่ยนสาร -การแพร่และออสโมซิส	3	- บรรยาย - ปฏิบัติการ	- ชุดการทดลอง เรื่อง การแพร่และ ออสโมซิส	- รายงานผล การปฏิบัติงาน	- การตรวจ รายงานผล การทดลอง
3	การศึกษาการทำงานของ เอนไซม์	3	- บรรยาย - ปฏิบัติการ	- ชุดการทดลอง เรื่อง การศึกษาการ ทำงานของเอนไซม์	- รายงานผล การปฏิบัติงาน	- การตรวจ รายงานผล การทดลอง
4	การสังเคราะห์ด้วยแสง	3	- บรรยาย - ปฏิบัติการ	- ชุดการทดลอง เรื่อง การสังเคราะห์ ด้วยแสง		
5	การหายใจระดับเซลล์	3	- ปฏิบัติการ	- ชุดการทดลอง เรื่อง การหายใจระดับ เซลล์	- รายงานผล การปฏิบัติงาน	- รายงานผล การปฏิบัติงาน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนคาบ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ภาระงาน/ผลงาน/ชิ้นงาน	การประเมินผล การเรียนรู้
6	การขนส่งและการคายน้ำ	3	- บรรยาย	- ชุดการทดลอง เรื่อง การลำเลียงใน	- รายงานผล	- รายงานผล

	สมดุลภายในเซลล์ -การลำเลียงในพืช		- ปฏิบัติการ	พืช และการคายน้ำ	การปฏิบัติงาน	การปฏิบัติงาน
7	การทำงานของระบบต่าง ๆ - ระบบกล้ามเนื้อ - ระบบย่อยอาหาร - ระบบหมุนเวียนเลือด	3	- บรรยาย - ปฏิบัติการ	- ชุดการทดลอง เรื่องระบบกล้ามเนื้อ ระบบย่อยอาหาร และระบบหมุนเวียนเลือด	- รายงานผล การปฏิบัติงาน	- รายงานผล การปฏิบัติงาน
8	สอบกลางภาค	3		- แบบทดสอบแบบปรนัยและอัตนัย	- แบบทดสอบ กลางภาค	ผลการสอบ
9	- ระบบประสาท - อวัยวะรับความรู้สึก - ฮอร์โมน	3	- บรรยาย - ปฏิบัติการ	- ชุดการทดลอง เรื่อง ระบบประสาท อวัยวะรับความรู้สึก และฮอร์โมน	- รายงานผล การปฏิบัติงาน	- รายงานผล การปฏิบัติงาน
10	การจัดกิจกรรมบูรณาการ การเรียนการสอนกับการ บริการวิชาการหรือการ วิจัยของอาจารย์	3	- ปฏิบัติการ	-การจัดกิจกรรม ค่ายเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ด้านชีววิทยา	- การจัด กิจกรรม	- รายงาน สรุปผลการจัด กิจกรรม
สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน คาบ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ภาระงาน/ ผลงาน/ชิ้นงาน	การประเมินผล การเรียนรู้
11	การรักษาสมดุลของ สิ่งมีชีวิต	3	- ปฏิบัติการ	- ชุดการทดลอง เรื่อง การรักษาสมดุล ของสิ่งมีชีวิต	- รายงานผล การปฏิบัติงาน	- รายงานผล การปฏิบัติงาน
12	การถ่ายทอดลักษณะทาง พันธุกรรม	3	- ปฏิบัติการ	- ชุดการทดลอง เรื่อง การถ่ายทอด ลักษณะทางพันธุกรรม	- รายงานผล การปฏิบัติงาน	- รายงานผล การปฏิบัติงาน

13	พฤติกรรมและการปรับตัว	3	- ปฏิบัติการ	- ภาพประกอบ - ใบงาน	- รายงานผล การปฏิบัติงาน	- รายงานผล การปฏิบัติงาน
14	ระบบนิเวศ	3	- ปฏิบัติการ	- ภาพประกอบ - ใบงาน	- รายงานผล การปฏิบัติงาน	- รายงานผล การปฏิบัติงาน
15	การจัดการทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม	3	- ปฏิบัติการ	- ภาพประกอบ - ใบงาน	- รายงานผล การปฏิบัติงาน	- รายงานผล การปฏิบัติงาน
16	สรุปเนื้อหา แลการค้นคว้า เพิ่มเติม	3	นำเสนอการศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่ม ตามหัวข้อที่กำหนด	- Power point - ภาพประกอบ	-รายงานการ นำเสนอผลงาน	- การนำเสนอ ผลงาน
17-18	สอบปลายภาค	3	-	- แบบทดสอบแบบปรนัยและอัตนัย	- แบบทดสอบ ปลายภาค	ผลการสอบ

2. แผนการประเมินการเรียนรู้

การประเมิน	งานที่จะใช้ประเมินผลผู้เรียน	สัปดาห์ที่กำหนด	สัดส่วนของการประเมินผล
1	สอบ		
	-สอบกลางภาค	8	30%
	-สอบปลายภาค	17-18	30 %
2	- ศึกษา ค้นคว้า รายงานการทดลอง	ตลอดการศึกษา	30 %
3	- การจัดกิจกรรมบูรณาการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการ หรือการวิจัย	หลังสอบกลางภาค	10 %

เกณฑ์การประเมินผล

80 % ขึ้นไป	ระดับคะแนน A	60 - 64 %	ระดับคะแนน C
75 - 79 %	ระดับคะแนน B ⁺	55 - 59 %	ระดับคะแนน D ⁺
70 - 74 %	ระดับคะแนน B	50 - 54 %	ระดับคะแนน D
65 - 69 %	ระดับคะแนน C ⁺	ต่ำกว่า 50 %	ระดับคะแนน E

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก

กฤษณ์ มงคลปัญญา และอมรา ทองปาน. 2540. **ชีววิทยา**. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ ฯ.

โครงการพวส.สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2545. **ปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป 2**. โครงการพวส. สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ., กรุงเทพฯ ฯ. 815 น.

เชาว์ ชิโนรัช และพรณี ชิโนรัช. 2541. **ชีววิทยา เล่ม 3**. ศิลปบรรณาการ, กรุงเทพฯ ฯ. 114 น.

ปรีชา สุวรรณพินิจ. 2528. **ชีววิทยา**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ ฯ. 897 น.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ไม่มี

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เว็บไซต์เกี่ยวกับวิชาชีววิทยา

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

- รายงานการทดลอง
- การสอบปลายภาคเรียน
- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

- การสังเกตจากพฤติกรรมของผู้เรียน

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

- ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
- ประเมินโดยนักศึกษาในแต่ละวิชา

3. การปรับปรุงการสอน

นำผลการประเมินจาก ข้อ 1 และข้อ 2 ไปปรับปรุง ซึ่งสามารถทำได้โดยรวบรวมปัญหา/ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา
- ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก 3 ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรืออุตสาหกรรมต่าง ๆ